Raadsinformatiebrief

Datum	12 oktober 2021	Zaaknummer	1948411187
		Portefeuille	Economie, financiën, ruimtelijke ordening J.H.M. Goijaarts
Onderwerp	Septembercirculaire 2021		

Behandeling in commissie
Niet van toepassing

Kennisnemen van:
De uitkomst van de septembercirculaire 2021

Aanleiding
Onlangs is de septembercirculaire 2021 ontvangen.
In dit voorstel wordt duidelijkheid verschaft over de verschillen tussen de septembercirculaire 2021 van de algemene uitkering voor de jaren 2021 tot en met 2026 ten opzichte van de meicirculaire 2021.
De financiële gevolgen voor 2021 worden verwerkt als onderdeel van de jaarrekening 2021. De financiële gevolgen voor 2022 en verder worden verwerkt in de 1e bestuursrapportage 2022.

Kernboodschap
Op Prinsjesdag is de septembercirculaire 2021 ontvangen. De septembercirculaire is de vertaling van de miljoenennota, verder is in de septembercirculaire het vijfde compensatiepakket corona uitgewerkt.
De belangrijkste is de ontwikkeling van het acress en de incidentele compensatie voor de tekorten jeugdzorg voor 2022.

<u>Relatie met de begroting 2022</u>
De uitkomst van de septembercirculaire heeft een positief effect op je meerjarenraming 2022-2025.
In de begroting 2022 is bij de financiële samenvatting opgenomen dat er voor diverse posten extra lasten te verwachten zijn van ontwikkelingen die nog niet zijn opgenomen in het financiële (meerjaren) beeld. De reden hiervoor is dat de lasten nog niet definitief bepaald kunnen worden of buiten de voorliggende planperiode vallen. In afwachting van deze ontwikkelingen worden vanuit het voorzichtigheidsprincipe vooralsnog de meerjarige positieve effecten van de septembercirculaire nog niet ingezet.

Extra OZB verhoging

Bij het opstellen van de begroting was het positief effect van de septembercirculaire nog niet bekend, als deze cijfers bekend waren geweest was het voorstel voor OZB verhoging niet gedaan.
Hierbij de suggestie om het voorstel te laten vervallen.

Uitgangspunten oormerken van middelen uit algemene uitkering

Bij de uitgangspunten van de begroting 2021 is voorgesteld om de volgende werkwijze te hanteren voor het oormerken van middelen uit de algemene uitkering:

- Nieuwe middelen voor een bepaald taakveld reserveren we binnen het taakveld algemene uitkering tot de eerstvolgende kadernota/programmabegroting. Op basis van een apart voorstel vindt onderbouwing plaats waarom het geld nodig is binnen het taakveld. Bij de kadernota/programmabegroting vindt dan integrale afweging plaats. Middelen kunnen dan ingezet worden voor het betreffende taakveld of toegevoegd worden aan de algemene middelen van de gemeente.
- Bij een verhoging/verlaging van bestaande middelen die geoormerkt zijn ook de verhoging/verlaging oormerken.

In onderstaande tabel zijn de mutaties van de septembercirculaire verwerkt.
Vervolgens worden per onderdeel de mutaties toegelicht.

Mutaties september circulaire 2021	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Algemene uitkering:						
Accresontwikkeling		2.300.114	2.544.395	2.587.212	2.926.082	3.300.095
Ontwikkeling uitkeringsbasis (overig)	176.020	348.727	337.378	295.280	309.489	147.765
Lagere apparaatskosten (opschalingskorting)		1.061.020				
Hoeveelheidsverschillen (aanpassing maatstaven Meierijstad)	365.586	343.619	385.250	376.410	405.700	517.351
Plafond BTW-compensatiefonds, voorschot 2021	850.764					
Aframen stelpost BCF	-400.000					
Nacalculatie mobiliteitshulpmiddelen Wlz	-71.648	-63.270	-57.900	-54.122	-55.148	-56.423
Uitvoering en implementatie breed offensief	41.061					
Europese richtlijn energieprestatie gebouwen (EPBD III)	8.684					
Bijdrage centrale voorziening basisregistratie personen	-15.052					
Logisch ontwerp GBA 3.14	2.737					
Jeugdhulp extra middelen	217.612	5.410.584				
Aframen stelpost jeugdhulp extra middelen		-5.570.000	-107.322	-99.045	-89.094	-52.731
Suppletie- uitkering integratie sociaal domein	-15.867	-15.867	-15.867	-15.867	-15.867	-15.867
Gezond in de stad		20.000				
Participatie	-26.837	-26.670	-42.366	-57.938	-75.642	-89.481
Landelijke structuur interventieteams		6.304	6.419	6.543	6.754	6.991
Toezicht en handhaving gastouderschap		22.092	22.323	22.593	23.038	23.587
Rijksvaccinatieprogramma HPV mannen		12.521	12.646	12.793	13.035	13.336
Uitvoeringskosten SVB PGB trekkingsrechten jeugdhulp		-29.549				
Uitvoeringskosten SVB PGB trekkingsrechten Wmo		-89.784				
Compensatie corona:						
Regeling tijdelijke ondersteuning noodzakelijke kosten (Tonk)	615.708					
Buurt-en dorpshuizen	35.512					
Lokale cultuur	200.676					
Aanvullend pakket re-integratie bijstandsgerechtigden		8.576				
Impuls re-integratie bijstandsgerechtigden		25.272				
Gemeentelijk schuldenbeleid		92.178				
Bijzondere bijstand		46.089				
Subtotaal compensatie corona	851.897	172.115				
Totaal toename algemene uitkering september	1.984.957	3.901.956	3.084.957	3.073.858	3.448.348	3.794.624
Te oormerken middelen						
Loonontwikkeling		400.000	400.000	400.000	400.000	400.000
Prijsontwikkeling		340.000	340.000	340.000	340.000	340.000
Uitvoering en implementatie breed offensief	41.061					
Gezond in de stad		20.000				
Landelijke structuur interventieteams		6.304	6.419	6.543	6.754	6.991
Toezicht en handhaving gastouderschap		22.092	22.323	22.593	23.038	23.587
Rijksvaccinatieprogramma HPV mannen		12.521	12.646	12.793	13.035	13.336
Jeugdhulp extra middelen	217.612					
Aframen stelpost jeugdhulp extra middelen						
Participatie	-26.837	-26.670	-42.366	-57.938	-75.642	-89.481
Compensatie corona:						
Regeling tijdelijke ondersteuning noodzakelijke kosten (Tonk)	615.708					
Buurt-en dorpshuizen	35.512					
Lokale cultuur	200.676					
Aanvullend pakket re-integratie bijstandsgerechtigden		8.576				
Impuls re-integratie bijstandsgerechtigden		25.272				
Gemeentelijk schuldenbeleid		92.178				
Bijzondere bijstand		46.089				
subtotaal compensatie corona	851.897	172.115				
Totaal te oormerken middelen	1.083.733	946.362	739.022	723.991	707.186	694.433
Netto-resultaat septembercirculaire 2021	**901.224**	**2.955.595**	**2.345.935**	**2.349.867**	**2.741.162**	**3.100.191**

Accres ontwikkeling

De accressen 2020 en 2021 zijn vastgeklikt op het niveau van de meicirculaire 2020. De accressen vanaf 2022 zijn bijgewerkt op basis van de huidige normeringsmethodiek (samen de trap op en samen de trap af) en hebben een stijgend verloop.
Landelijke bedraagt de toename in 2022 € 583 mln., 2023 € 67 mln., 2024 € 16 mln., 2025 € 91 mln. en 2026 € 103 mln. De bedragen zijn structureel en cumuleren dus.
Tabel: Mutaties accres trances gemeentefonds 2022-2026 ten opzichte van de meicirculaire 2021 (jaartranches, x € 1.000):

	2022	2023	2024	2025	2026
Tranche 2022	583.263	583.263	583.263	583.263	583.263
Tranche 2023		67.398	67.398	67.398	67.398
Tranche 2024			16.168	16.168	16.168
Tranche 2025				90.568	90.568
Tranche 2026					102.778
Totaal gewijzigde tranches	**583.263**	**650.661**	**666.829**	**757.397**	**860.175**

Voor Meierijstad betekent dit een voordeel vanaf 2022 van € 2.300.114 oplopend tot € 3.300.095 in 2026.
Het accres is opwaarts bijgesteld als gevolg van onder andere hogere loon- en prijsontwikkelingen dan tot nu toe aangenomen, uitgaven klimaatregelen, compenseren gedupeerden van de kinderopvangtoeslag, zorg en de EU-afdrachten.

Als gevolg van de aanpassing van het accres worden ook de verwachte stelposten voor loon- en prijsontwikkelingen zoals deze zijn opgenomen in de begroting van Meierijstad bijgesteld (te oormerken middelen).

Ontwikkeling uitkeringsbasis
Door de continue bijstellingen van de aantallen vindt er bij iedere circulaire een aanpassing van de uitkeringsfactor plaats. De uitkeringsbasis heeft ten opzichte van de septembercirculaire een stijgende tendens. De oorzaak is onder andere dalende aantallen bijstandsontvangers.
Een dalende Q (aantal) leidt tot een stijging van P (uitkeringsfactor).
Verder gaat de ontwikkeling van de OZB-waarden harder omhoog dan tot nu toe aangenomen. Daardoor stijgt de aftrekpost in het gemeentefonds , de stijging wordt gecorrigeerd door een stijging van de uitkeringsfactor.

Lagere apparaatskosten 2022 (opschalingskorting schrappen)
Eerder werd voor de jaren 2020 en 2021 de korting al incidenteel geschrapt, nu is besloten is de opgelegde korting ook voor het jaar 2022 te schrappen. Voor 2022 betekent dit een incidenteel voordeel € 1.061.020.

Hoeveelheidsverschillen
Naast de mutaties die worden veroorzaakt door wijziging in de maatstafgewichten en de wegingsfactoren als gevolg van beleidsmatige maatregelen, wordt een deel veroorzaakt door aangepaste basisgegevens.

Plafond BTW-compensatiefonds, voorschot 2021
De ontwikkelingen van het BTW-compensatiefonds leiden tot een toe- of afname van de algemene uitkering. De ruimte onder het plafond is voor het jaar 2021 in de septembercirculaire

geraamd op landelijk € 216 mln en wordt als voorschot in de uitkeringsfactor verwerkt. Voor Meierijstad bedraagt de uitkering € 850.764, in de begroting was rekening gehouden met een uitkering van
€ 400.000. Incidenteel levert het voorschot voor 2021 daardoor een voordeel op van € 450.764. In de meicirculaire 2022 wordt de ruimte definitief vastgesteld en verrekend.
Vanaf 2022 is in de begroting de ruimte onder het plafond structureel geraamd op € 746.000. dit bedrag is gebaseerd op de laatst vastgestelde rekening (2020) van het Rijk.

Nacalculatie mobiliteitshulpmiddelen Wet langdurige zorg (Wlz)
Op 1 januari 2020 is bekostiging van hulpmiddelen aan cliënten die in een Wlz-instelling wonen vereenvoudigd. Vanaf die datum worden mobiliteitshulpmiddelen (zoals een rolstoel en een scootmobiel) voor alle cliënten in een Wlz-instelling verstrekt vanuit de Wlz en niet meer vanuit de WMO 2015.
Hiervoor zijn in de septembercirculaire 2019 middelen overgeheveld naar de Wlz, Daarbij zijn afspraken gemaakt dat op basis van realisatiegegevens nacalculatie plaatsvindt. In de decembercirculaire 2020 is de nacalculatie over 2020 verwerkt. In deze circulaire is de nacalculatie vanaf 2021 verwerkt.

Uitvoering en implementatie Breed offensief
Het wetsontwerp Breed offensief beoogt processen te stroomlijnen en te harmoniseren om op die manier meer mensen met een arbeidsbeperking weer aan het werk te krijgen. Dit ontwerp is vanwege de demissionaire status van het kabinet controversieel verklaard. Een deel van de activiteiten is echter niet afhankelijk van een wetswijziging en kan toch worden uitgevoerd. Voor de implementatie heeft het ministerie van SZW in totaal landelijk € 53 mln. aan incidentele middelen beschikbaar gesteld voor 2020 en 2021. De verdeling vindt plaats via bestuurlijke afspraken met de VNG. Op basis van deze afspraken ontvangen gemeenten in 2021 € 15,5 mln. voor de implementatie van de onderdelen die geen wetswijziging vereisen. De maatregelen richten zich op het gemakkelijker maken voor werkgevers om mensen met een beperking in dienst te nemen. Het gaat onder andere om het stroomlijnen van administratieve werkprocessen rondom loonkostensubsidie, het uniformeren van de loonwaardebepaling en werkgeversdienstverlening.

Europese richtlijn energieprestatie gebouwen (EPBD III)
Landelijk wordt de algemene uitkering in 2021 met € 1,8 mln. verhoogd in verband met de tweede herziening van de Europese richtlijn energieprestatie van gebouwen. Naar aanleiding van het EPBD III is er een verplichting geïntroduceerd voor het documenteren van de energieprestatie van een installatie, voor het installeren van zelfregulerende apparatuur per verblijfsruimte en voor laadinfrastructuur voor elektrische auto's. Ook zijn de eisen voor energieprestatie van technische bouwsystemen en de keuring van verwarmingsinstallaties en aircosystemen aangepast.
Gemeente zijn verantwoordelijk voor het toezicht en handhaving.
Informatie over de jaren 2022 en verder volgt in een volgende circulaire.

Bijdrage centrale voorziening basisregistratie personen
Gemeenten maken gebruik van de centrale voorzieningen van de Basis Registratie Personen (BRP). Ten opzichte van de begroting en van de voorlopige stafindeling is er in 2021 meer gebruik gemaakt van deze voorziening. Landelijk dragen de gemeente € 1,97 mln. bij in de meerkosten. Daarnaast is er een naheffing voor gemeenten van € 1,3 mln. voor het gemeentelijk gebruik over 2020.

Logisch ontwerp Gemeentelijke Bevolkingsadministratie (GBA)

Op korte termijn treedt het Logisch Ontwerp GBA 3.14 in werking ten behoeve van enkele wijzigingen. In verband met aanpassingen in de systemen en de bijbehorende kosten ontvangen gemeenten voor 2021 in totaal € 483.000 via de algemene uitkering.

Jeugdhulp, extra middelen
2021
In de meicirculaire 2021 zijn gemeenten geïnformeerd over de € 613 mln. die het kabinet voor het jaar 2021 beschikbaar heeft gesteld voor acute problematiek in de jeugdzorg.
Hiervan is € 255 mln. beschikbaar gesteld met als oogmerk dat gemeenten in staat worden gesteld om extra inzet en regie te kunnen voeren op het voorkomen en aanpakken van wachttijden van jeugdzorg. In totaal is € 55 mln. van de € 255 mln. nog niet verwerkt in de verdeling van de algemene uitkering omdat het Rijk en de VNG een klein deel hiervan wilden inzetten voor regionale coördinatie en landelijke informatievoorziening door de VNG ten aanzien van de wachtlijsten jeugdzorg.
Inmiddels hebben het Rijk en de VNG deze kosten begroot op € 3,2 mln. waardoor bij deze circulaire het resterende deel 51,8 mln. kan worden toegevoegd aan de algemene uitkering.

2022 en verder
Eind juni zijn gemeente geïnformeerd dat het kabinet voor 2022 incidenteel € 1,314 miljard extra beschikbaar stelt ter compensatie van de tekorten in de jeugdzorg. Dit bedrag komt bovenop de eerder toegezegde € 300 mln. Hierin is ook meegenomen dat gemeente uitvoering geven aan maatregelen die een besparing moeten opleveren van € 214 mln.
Vanuit de 1,314 miljard is na overleg met de VNG besloten € 9 mln. over te hevelen naar de begroting van VWS ten behoeve van de uitvoering van de hervormingsagenda in 2022.
In de begroting was op basis van gegevens van juni rekening gehouden met een uitkering voor Meierijstad van € 5.570.000, op basis van de nieuwe gegevens bedraagt de uitkering € 5.410.854. De mutatie is meerjarig verwerkt.
Een nieuw kabinet zal moeten besluiten over noodzakelijke aanpassingen aan het jeugdstelsel en de structurele financiën..

Suppletie- uitkering integratie sociaal domein
De suppletie-uitkering voor 2021 is in deze circulaire na gecalculeerd en daarmee definitief geworden.

Gezond in de stad.
Het stimuleringsprogramma Gezond in de Stad (GIDS) wordt voortgezet in 2022. Landelijk is een bedrag van € 19,44 mln. beschikbaar gesteld. Het programma geeft de gemeente extra ruimte om de gezondheid van mensen in een lage sociaaleconomische positie structureel en duurzaam te verbeteren. Een lokale en integrale aanpak is daarbij van belang.

Participatie
Het UWV voert structureel de no-riskpolis uit voor de gehele gemeentelijke doelgroep banenafspraak en nieuw beschut werk. Om dit te financieren zijn middelen verschoven van het gemeentefonds naar het UWV. Met de VNG is afgesproken dat de uitgaven aan de no-riskpolis elke vijf jaar te herijken op basis van realisaties in de vorige periode. Dit jaar bleken de uitgaven hoger te zijn dan aanvankelijk geraamd. Conform de afspraak betekent dit een extra overheveling van de middelen naar het UWV. Het betreft landelijk een extra uitname van € 5,5 mln. in 2021, oplopend tot 17,41 mln. in 2016. De volgende herijking vindt plaats in 2026.

Landelijke structuur interventieteams (LSI)
In de Landelijke Structuur Interventieteams werken gemeenten samen met andere overheidsorganisaties ter voorkoming en terugdringing van belasting- en premiefraude, toeslagenfraude, uitkeringsfraude, overtredingen van arbeidswetgeving en daarmee samenhangende misstanden.
Voor de ondersteuning van gemeenten bij de uitvoering van projecten zal het ministerie van SZW van 2022 landelijk structureel € 2,5 mln. beschikbaar stellen via de algemene uitkering.

Toezicht en handhaving gastouderschap
Voor het ondersteunen van gemeenten bij hun handhavingstaak in de kinderopvang in het kader van intensiveren van toezicht en handhaving van de gastouderopvang stelt het ministerie van SZW landelijk vanaf 2022 structureel € 6,4 mln. extra ter beschikking via de algemene uitkering.

Rijksvaccinatieprogramma HPV mannen
Met ingang van 1 januari 2022 worden naast meisjes ook jongens in het kader van het Rijksprogramma gevaccineerd tegen het Humaan Papillomavirus (HPV-virus). Daarnaast wordt de vaccinatieleeftijd verlaagd naar 10 jaar.
Ten behoeve van de taakuitbreiding wordt de algemene uitkering landelijk vanaf 2022 structureel verhoogd met € 2,8 mln.

Uitvoeringskosten SVB PGB trekkingsrechten WMO 2015 en jeugdhulp
Ten aanzien van de uitvoeringskosten van de Sociale Verzekeringsbank (SVB) voor de PGB trekkingsrechten is voor 2022 overeengekomen om op basis van de conceptbegroting 2022 een bedrag van € 27,1 mln. uit de algemene uitkering te nemen, waarvan € 19,9 mln. uit het sub cluster WMO 2015 en € 7,2 mln. uit het sub cluster Jeugdhulp.
Voor Meierijstad betekent dat een uitname van € 89.784 (WMO) en € 29.549 (Jeugdhulp).De bedragen zouden voorheen geoormerkt worden maar door het voorstel met het loslaten van een gesloten systeem voor het sociaal domein komen deze lasten voortaan ten laste van de algemene middelen.

Coronacompensatie
In de septembercirculaire is het vijfde compensatiepakket verwerkt.
De volgende compensatievergoedingen zijn verwerkt.

Regeling tijdelijke ondersteuning noodzakelijke kosten (TONK)
De TONK is bedoeld voor huishoudens die door de huidige omstandigheden te maken hebben met en onvoorzienbare en onvermijdelijke terugval in hun inkomen, en die hierdoor de noodzakelijke kosten niet meer kunnen voldoen.
Voor de eerste drie kwartalen van 2021 is landelijk een bedrag van € 260 mln. beschikbaar gesteld voor TONK. De 1e tranche van € 65 mln. is reeds toegevoegd aan de algemene uitkering en bij de aanvullende brief van maart over de gemeenten verdeeld.
Deze 2e en laatste tranche voor de periode tot en met 30 september bedraagt € 195 mln. en wordt nu beschikbaar gesteld voor 2021.

Buurt- en dorpshuizen
Voor buurt- en dorpshuizen heeft het kabinet landelijk voor 2021 € 10 mln. beschikbaar gesteld ter compensatie van de extra uitgaven als gevolg van de coronacrisis.

Lokale cultuur
Voor lokale cultuur heeft het kabinet landelijk voor 2021 € 50 mln. beschikbaar gesteld ter compensatie van de extra uitgaven als gevolg van de coronacrisis.

Aanvullend pakket re-integratie bijstandsgerechtigden
Als onderdeel van het steun- en herstelpakket heeft het kabinet landelijk voor 2022 € 14,7 mln. beschikbaar gesteld. Gemeenten ontvangen deze extra middelen zodat de reguliere dienstverlening op peil kan worden gehouden nu de instroom in de bijstand toeneemt.

Impuls re-integratie bijstandsgerechtigden
Als onderdeel van het steun- en herstelpakket heeft het kabinet landelijk voor 2022 € 43,4 mln. beschikbaar gesteld. Gemeenten ontvangen deze extra middelen om de dienstverlening aan mensen die nu als gevolg van de crisis de bijstand instromen te intensiveren.

Gemeentelijk schuldenbeleid
Als onderdeel van het steun- en herstelpakket heeft het kabinet landelijk voor 2022 € 30 mln. beschikbaar gesteld. Gemeenten ontvangen deze extra middelen om het bieden van snelle hulp en ondersteuning aan mensen die vanwege de crisis te maken krijgen met dreigende schulden en armoedeproblematiek.

Bijzondere bijstand
Als onderdeel van het steun- en herstelpakket heeft het kabinet landelijk voor 2022 € 15 mln. beschikbaar gesteld. Gemeenten ontvangen deze extra middelen om het bieden van snelle hulp en ondersteuning aan mensen die vanwege de crisis te maken krijgen met dreigende schulden en armoedeproblematiek.

Communicatie
N.v.t.

Participatie
N.v.t.

Duurzaamheid
N.v.t.

Financiën
Zie voorgaande toelichting

Planning
N.v.t.

Bijlage(n)
N.v.t.

Met vriendelijke groet,
Burgemeester en wethouders van de gemeente Meierijstad

De secretaris,	De burgemeester,
drs. M.G.C. Wilms-Wils RA	ir. C.H.C. van Rooij